

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Επανεξέταση αιτημάτων για έκδοση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς που απορρίφθηκαν λόγω προσκόμισης πλαστών δικαιολογητικών

*Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης
Χειριστές: Γρηγόρης Τσιούκας*

Ιούλιος 2009

Περίληψη υπόθεσης

Απροσδόκητο κοινωνικό ζήτημα δημιούργησε η αμετακίνητη άρνηση της ΕΛ.ΑΣ. να εκδώσει και κυρίως να ανανεώσει Ειδικά Δελτία Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο) σε μεγάλο αριθμό προσώπων ελληνικής -κατά τους ισχυρισμούς τους τουλάχιστον- καταγωγής και αλβανικής ιθαγένειας, καταγομένων όλων από το ίδιο χωριό της Αλβανίας, γιατί κάποια από τα δικαιολογητικά που είχαν προσκομίσει είχαν αποδειχθεί πλαστά. Τα πρόσωπα αυτά προσέφυγαν στον Συνήγορο του Πολίτη με ομαδική αναφορά υποστηρίζοντας, ότι ανεξαρτήτως της γνησιότητας ή μη των επίμαχων εγγράφων, η ελληνική εθνική τους καταγωγή είναι μη αμφισβητήσιμη, επικαλούμενα επιπλέον συγκεκριμένα ιστορικά στοιχεία σχετικά με τα εθνολογικά δεδομένα τόπου καταγωγής τους. Τόνιζαν, μάλιστα, ότι οι κάτοικοι του χωριού, οι οποίοι βρίσκονται στην Ελλάδα, έχουν όλοι αποκτήσει Ε.Δ.Τ.Ο., ενώ όσοι τυχόν παραπέμφθηκαν στα αρμόδια ποινικά δικαστήρια για τα πλαστά δικαιολογητικά που προσκόμισαν απαλλάχθηκαν από τις σχετικές κατηγορίες ελλείπει δόλου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε ότι η ιδιότητα του ομογενούς αποτελεί κοινωνικό γεγονός η συνδρομή ή μη του οποίου δεν μπορεί να προεξοφλείται από το ενδεχόμενο ορισμένο δικαιολογητικό που προσκομίσθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης του οικείου τίτλου παραμονής αλλοδαπού να είναι πλαστό. Γι' αυτό και επεσήμανε στην ΕΛ.ΑΣ. ότι η έλλειψη δόλου όσων προσκόμισαν τα πλαστά δικαιολογητικά, όπως αποδεικνύεται με τις εκδοθείσες αθωωτικές αποφάσεις, θα επέβαλλε από τη σκοπιά της χρηστής διοίκησης να εξετασθούν εκ νέου τα απορριφθέντα αιτήματα με βάση τα υπολειπόμενα στον κάθε φάκελο πιστοποιητικά και στοιχεία περί της εθνικής τους καταγωγής. Ανταποκρινόμενες στη παρέμβαση του Συνηγόρου, οι αρμόδιες υπηρεσίες τον ενημέρωσαν ότι σε όσες περιπτώσεις έχει ασκηθεί δίωξη για τη κατάθεση πλαστών δικαιολογητικών και έχει εκδοθεί αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να καταθέσουν νέο αίτημα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην υπ' αριθμ. 4000/3/10-δ/2005 Κ.Υ.Α..

Αναλυτικότερη παρουσίαση υπόθεσης

Στο Συνήγορο του Πολίτη περιήλθε η υπ' αριθμ. πρωτ. 11620/2008 αναφορά, η οποία υπογραφόταν από σημαντικό αριθμό Αλβανών πολιτών που κατάγονται από το χωριό ***** της Αλβανίας, διαμένουν ***** και αντιμετωπίζουν όλοι το ίδιο πρόβλημα με τη διαμονή τους στη χώρα. Ειδικότερα, η αναφορά υπογραφόταν από τους **, **, **, **, **, **, **, **, **, **, **, **, **, **, **. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των αναφερομένων, αλλά και έγγραφα που προσκόμισαν στην Αρχή, τα ως άνω πρόσωπα διέμεναν έως πρόσφατα στην Ελλάδα με καθεστώς διαμονής ομογενούς από την Αλβανία. Το καθεστώς αυτό διαμονής το απώλεσαν μετά από έλεγχο της Interpol κατά τον οποίο διαπιστώθηκε ότι έγγραφα (συνήθως πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης ή γάμου) που χρησιμοποίησαν στο πλαίσιο της διαδικασίας απόκτησης του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) αποδείχθηκαν ότι δεν ήταν γνήσια, καθώς ανέγραφαν κατά τρόπο ψευδή ως εθνικότητα την ελληνική αντί της αλβανικής. Οι ενδιαφερόμενοι, βεβαίως, υποστήριζαν ότι, ανεξαρτήτως της γνησιότητας ή μη των επίμαχων εγγράφων, η ελληνική τους εθνική καταγωγή είναι δεδομένη και μη αμφισβητήσιμη. Προς επίρρωση δε

του ισχυρισμού τους επικαλούνταν ότι το χωριό τους στην Αλβανία (**) ήταν πάντα ελληνόφωνο, ενώ οι κάτοικοί του που βρίσκονται στην Ελλάδα έχουν αποκτήσει όλοι τους το καθεστώς του ομογενούς. Περαιτέρω, επεσήμαιναν ότι ακόμη και μέλη των δικών τους οικογενειών (αδέλφια, αλλά ακόμη και τέκνα) έχουν ήδη αποκτήσει ΕΔΤΟ δεκαετούς διάρκειας και αναμένουν πλέον την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας έχοντας υποβάλει σχετικά αιτήματα πολιτογράφησης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις του **, του οποίου ο γιος ** είχε αποκτήσει δεκαετούς διάρκειας ΕΔΤΟ από το Τ.Α. **, του **, του οποίου ο αδελφός ** έχει δεκαετούς διάρκειας ΕΔΤΟ από το Τ.Α. **, καθώς επίσης και του **, του οποίου ο αδελφός έχει επίσης ΕΔΤΟ δεκαετούς διάρκειας από το Τ.Α. **. Τέλος, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους αναφερόμενους, τα αρμόδια ποινικά δικαστήρια, σε όσες περιπτώσεις έχουν αχθεί ενώπιόν τους, κηρύσσουν τους κατηγορούμενους αθώους ελλείψει δόλου.

Στο πλαίσιο εξέτασης της παραπάνω αναφοράς ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε προς τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών το υπ` αριθμ. πρωτ. 11620/08.2.1 από 06-10-2008 έγγραφό του επισημαίνοντας πρώτα απ` όλα τον σημαντικό αριθμό των προσώπων που απασχολεί το συγκεκριμένο ζήτημα καθώς και το γεγονός ότι τα πρόσωπα αυτά φαίνεται να έχουν ήδη ενταχθεί ομαλά στην ελληνική κοινωνία, αφού τα ίδια και οι οικογένειές τους διαμένουν επί μακρόν στην Ελλάδα και μάλιστα με τα ενισχυμένα δικαιώματα που απολαμβάνουν όσοι επωφελούνται του καθεστώτος διαμονής που προβλέπεται για τους ομογενείς. Περαιτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη σημείωνε το παράδοξο να υπάρχουν μέλη της ίδιας οικογένειας με διαφορετική αντιμετώπιση ως προς την ομογενειακή τους ιδιότητα και άρα ως προς το καθεστώς διαμονής τους στη χώρα.

Στο ίδιο έγγραφο ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμαινε, βεβαίως, το γεγονός ότι τα έγγραφα που προσκομίστηκαν από τους ενδιαφερόμενους αποδείχθηκαν πλαστά και ότι αυτό αφενός κλονίζει τον ισχυρισμό τους σε σχέση με την ιδιότητά τους ως ομογενών, αφετέρου θέτει ζήτημα δημόσιας τάξης και ασφάλειας που είναι δυνατόν, ανεξαρτήτως της ελληνικής τους καταγωγής, να οδηγήσει σε απόρριψη των αιτημάτων τους για απόκτηση ή ανανέωση ΕΔΤΟ. Ωστόσο, η Αρχή υποστήριξε ότι στις περιπτώσεις που τα ποινικά δικαστήρια προχωρούν στην έκδοση αθωωτικών αποφάσεων για τους ενδιαφερόμενους, η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει την επανεξέταση των επίμαχων φακέλων προς την κατεύθυνση της εκ νέου διερεύνησης των πραγματολογικών στοιχείων επί των οποίων ερείδεται ο ισχυρισμός τους ότι, ανεξάρτητα από την εγκυρότητα ορισμένων εγγράφων, οι ίδιοι είναι Έλληνες ομογενείς. Τούτο δε ισχύει ιδίως στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες η ιδιότητα του ομογενούς έχει διαπιστωθεί για άλλα μέλη της ίδιας οικογένειας. Στο πλαίσιο αυτό ο Συνήγορος του Πολίτη διατύπωσε την πρόταση ότι θα μπορούσε λ.χ. οι επιτροπές της παρ.5 του άρθρου 2 υπ` αριθμ. 4000/3/10-δ/2005 Κ.Υ.Α. να καλούν τους ενδιαφερόμενους να προσκομίσουν νέα γνήσια έγγραφα σχετικά με την αστική τους κατάσταση και να κρίνουν στη συνέχεια επί της ουσίας του αιτήματος. Τέλος, ως προς τον προβληματισμό που ενδεχομένως ανακύπτει σε σχέση με τη δημόσια τάξη και ασφάλεια λόγω της πλαστότητας εγγράφων που προσκομίστηκαν στο παρελθόν, ο Συνήγορος του Πολίτη υποστήριξε ότι για την όποια σχετική κρίση εκ μέρους των αρμόδιων αστυνομικών αρχών πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι ενδεχόμενες αθωωτικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων, ενώ σημείωνε ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α., η άρνηση χορήγησης ή ανανέωσης ΕΔΤΟ για λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας προβλέπεται ως δυνατότητα ιδίως σε περίπτωση

τελεσίδικης καταδίκης του αιτούντος για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους.

Σε συνέχεια του από 06-10-2008 εγγράφου της Αρχής η Διεύθυνση Αλλοδαπών της ΕΛ.ΑΣ μας απέστειλε την υπ` αριθμ. πρωτ. 9645/15 – 1230466 από 05-06-2009 απάντησή της με την οποία μας ενημερώνει για τις εντολές και οδηγίες που απέστειλε προς την Αστυνομική Διεύθυνση ** για την αντιμετώπιση του προβλήματος που απασχολεί τους αναφερόμενους στο Συνήγορο του Πολίτη. Στην απάντηση αυτή η ΕΛ.ΑΣ ενημερώνει την Αρχή, μεταξύ άλλων, ότι ζήτησε από την αρμόδια αστυνομική υπηρεσία *«για όσες περιπτώσεις διαπιστώθηκε κατάθεση πλαστών δικαιολογητικών και έχει εκδοθεί αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, να συστηθεί στους ενδιαφερόμενους η κατάθεση νέου αιτήματος, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της προαναφερθείσας ΚΥΑ [υπ` αριθμ. 4000/3/10-δ/2005]»*. Επίσης, όπως αναφέρεται στο ίδιο έγγραφο *«δόθηκε εντολή στο Τμήμα Ασφαλείας ** να καλέσει τους ενδιαφερόμενους και να ενημερώσει αυτούς λεπτομερώς για την εξέλιξη της πορείας του αιτήματός τους δίνοντας και τη σχετική έγγραφη απάντηση»*.

Εν όψει των παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες φαίνεται να υιοθετούν την προσέγγιση της Αρχής για την αντιμετώπιση του επίμαχου προβλήματος στο πλαίσιο της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης.